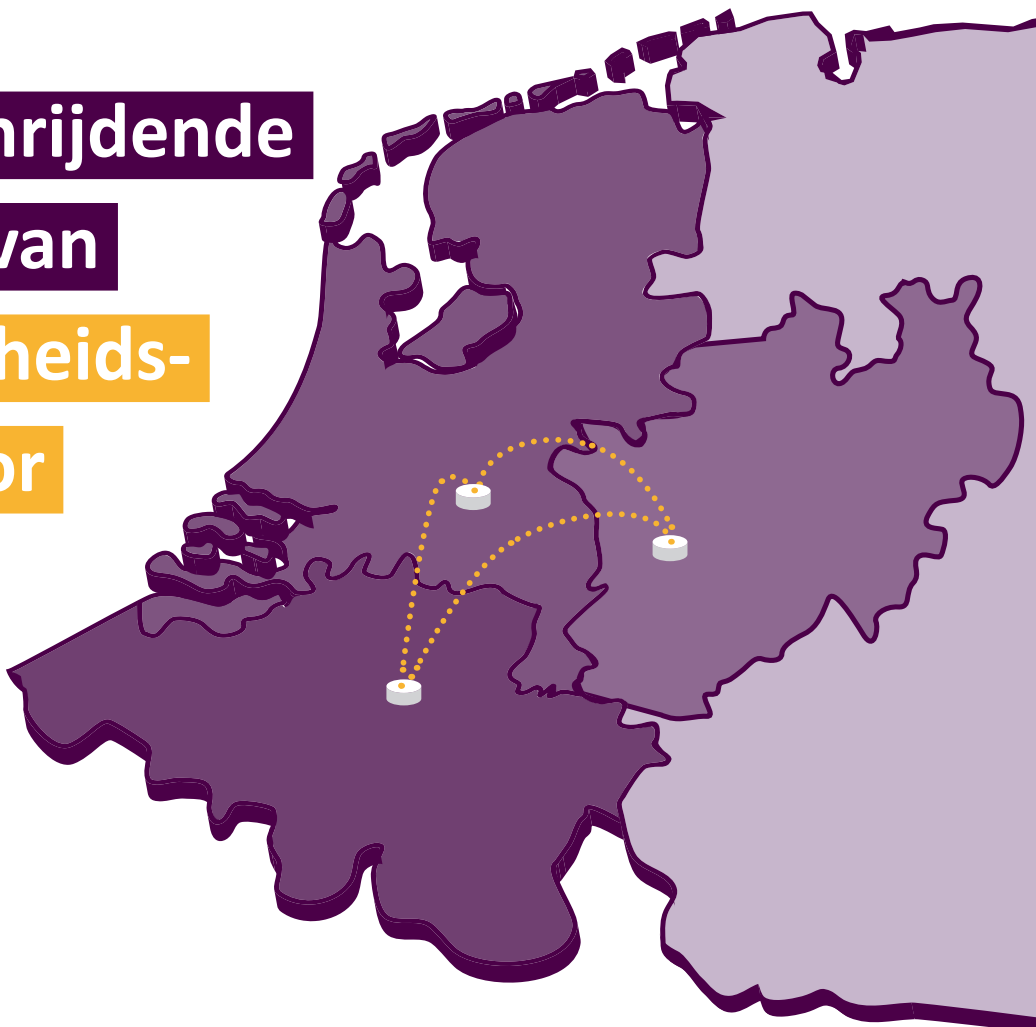

Grensoverschrijdende uitwisseling van sociale zekerheids- gegevens voor bestuurlijke doeleinden

Grensoverschrijdende criminaliteit en de rol van het lokaal bestuur

- Binnen de Europese Unie is **wonen en werken over de grens** een groot voordeel en vanzelfsprekendheid.
- Echter, **criminaliteit stopt niet bij de grens!** Criminelen maken bewust gebruik van de grens om uit het zicht van het bestuur te blijven.
- Voor bestuurlijke handhaving is **een goede informatiepositie essentieel**.
- Sociale zekerheidsgegevens uit een ander land kunnen cruciaal zijn voor een lokaal bestuur om misbruik van legale structuren te stoppen.

CASE: Tijdens de behandeling van een vergunningsaanvraag wordt in sommige gevallen ook de economische situatie van de aanvrager gecontroleerd. In het geval van buitenlandse aanvragers zijn in dit verband ook sociale gegevens uit het buitenland vereist, zoals informatie over de vraag of de aanvrager in het buitenland sociale bijstand ontvangt, om een volledig onderzoek mogelijk te maken.

The content of this report represents the views of the author only and is his/her sole responsibility. The European Commission does not accept any responsibility for use that may be made of the information it contains.

Hoe kan een lokaal bestuur buitenlandse politiegegevens verkrijgen?

1 Grensoverschrijdende uitwisseling van sociale gegevens tussen gemeenten

De overdracht van sociale gegevens van een gemeente naar een gemeente in het buitenland is in België, Nederland en Duitsland in de meeste gevallen niet mogelijk. Er is immers vaak geen wettelijke grondslag voor de verstrekking, de verstrekking kan in strijd zijn met het doelbindingsbeginsel of de verstrekking kan in strijd zijn met specifieke geheimhoudingsverplichtingen.

In uitzonderlijke gevallen lijkt het wel mogelijk om sociale gegevens te verstrekken aan buitenlandse overheden. In Duitsland kunnen bijvoorbeeld sociale gegevens die in een nationale situatie worden verstrekt aan rechtbanken, parketten, politie en veiligheidsdiensten, ook worden verstrekt aan overeenkomstige buitenlandse autoriteiten met een soortgelijk mandaat. Indien geargumenteed kan worden dat gemeenten in België of Nederland in een specifieke casus een soortgelijk mandaat hebben als de vermelde Duitse diensten, kan de informatie verstrekt worden.

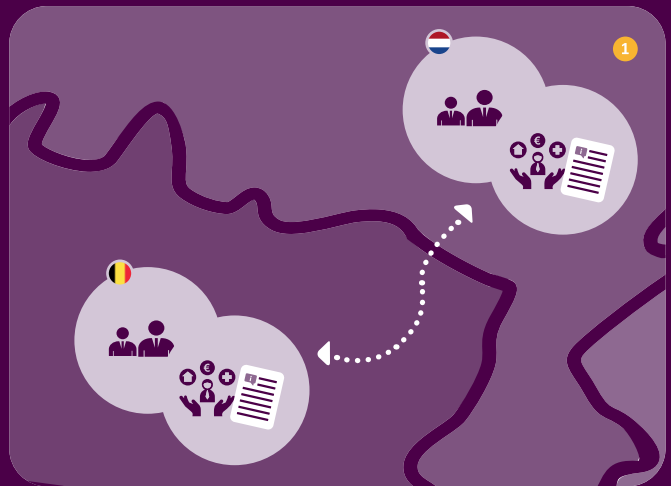
2 Rechtstreekse verstrekking door sociale instanties aan buitenlandse gemeenten

De rechtstreekse overdracht van sociale gegevens aan buitenlandse gemeenten door de sociale autoriteiten is in de afzonderlijke onderzochte landen verschillend geregeld, maar is in bepaalde situaties mogelijk.

In België zouden buitenlandse gemeenten in theorie toegang kunnen krijgen tot de Kruispuntbank Sociale Zekerheid die sociale zekerheidsgegevens verzamelt. In de praktijk is dit echter moeilijk omdat één van de voorwaarden voor de toegang van deze Kruispuntbank is dat de overheid toegang moet hebben tot de gegevens uit het Rijksregister. Dit is momenteel echter niet het geval.

In Duitsland is de uitwisseling van sociale gegevens wegens het beroepsgeheim beperkt tot uitzonderlijke gevallen. Een uitwisseling met buitenlandse gemeenten kan bijvoorbeeld worden overwogen, indien de buitenlandse gemeente zelf als sociale autoriteit optreedt, vergelijkbaar is met een vergelijkbare Duitse sociale autoriteit en de overdracht noodzakelijk is voor de vervulling van de taken van de buitenlandse sociale autoriteit.

In Nederland kan overdracht worden overwogen in het geval van activiteiten in het kader van een zwaarwegend algemeen belang. Volgens het EURIEC kan ook de bestuurlijke aanpak van de georganiseerde criminaliteit onder dit begrip vallen. Afhankelijk van een afweging in het individuele geval lijkt een overdracht dus mogelijk.

3 Doorverstrekking van sociale zekerheidsgegevens door buitenlandse sociale zekerheidsdiensten (U-bocht)

De doorverstrekking van sociale zekerheidsgegevens aan andere bestuurlijke autoriteiten in het buitenland nadat een onderzoek heeft plaatsgevonden, is in strijd met het doelbindingsbeginsel van de Algemene verordening gegevensbescherming en met nationale geheimhoudingsverplichtingen. Daarom is de doorverstrekking in de meeste gevallen niet mogelijk.

Mogelijkheden

- In gevallen waarbij sociale zekerheidsgegevens aan Duitse rechtbanken, parketten, politie en veiligheidsdiensten verstrekt worden, kan geargumenteed worden dat deze informatie ook verstrekt kan worden aan Belgische en Nederlandse gemeenten. Een voorwaarde hierbij is wel dat hun taak in een bepaalde casus gelijkaardig moet zijn aan die van de Duitse rechtbanken, parketten, politie of veiligheidsdiensten.
- Sociale zekerheidsinstanties kunnen in Nederland en Duitsland in beperkte gevallen, in het kader van de bestuurlijke aanpak informatie verstrekken aan buitenlandse gemeenten. Ook in België zou dit mogelijk kunnen zijn na een wetswijziging.
- Gezamenlijke controleacties tussen België en Nederland zijn mogelijk en hier werd reeds gebruik van gemaakt.

Belemmeringen

- Een uitdrukkelijke wettelijke basis voor de (door) verstrekking ten behoeve van de bestuurlijke aanpak ontbreekt in de drie landen.
- Sociale gegevens worden vaak bijzonder beschermd door onder meer beroepsgeheim.

In het kort/conclusie

In uitzonderlijke gevallen is grensoverschrijdende uitwisseling van sociale zekerheidsgegevens voor bestuurlijke doeleinden mogelijk.

Voor een uitgebreide juridische uiteenzetting kunt u de EURIEC-nota 'grensoverschrijdende verstrekking sociale zekerheidsgegevens' downloaden op www.euriec.eu.

Bijkomende vragen of heeft u als gemeente ondersteuning nodig bij grensoverschrijdende informatie-uitwisseling? Neem contact op met het met het EURIEC via: euriec.rik.limburg@politie.nl.